وبینار تغییر الگوی رفتاری گردشگران در پساکرونا برگزار می‌شود

موضوع «تقاضای سفر در پساکرونا و تغییر الگوهای رفتاری گردشگران» با حضور ولی تیموری، معاون گردشگری کشور و استادان گردشگری شش دانشگاه بین‌المللی از کشورهای فنلاند، استرالیا، آلمان، ژاپن، آمریکا و مالزی امروز، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۰ برگزار می‌شود و علاقه‌مندان برای حضور در این وبینار (سمینار مجازی) می‌توانند از طریق لینک http://e-tourism.ir/webinar اقدام کنند. صنعت رو به رشد گردشگری یکی از عرصه‌هایی بود که شیوع کرونا به آن آسیب‌های مهمی وارد کرد، حالا با انجام واکسیناسیون و ارتقای ایمنی، همچنین کاهش احتمالی محدودیت‌ها، انتظار می‌رود سفر و گردشگری جان دوباره‌ای بگیرد؛ روندی که باعث شده مدیران شرکت‌ها و مقاصد گردشگری به دنبال راهکارهایی به منظور سازگاری با تغییرات احتمالی سبک سفر و رفتار گردشگران باشند. وبینار تقاضای سفر در پساکرونا با همین رویکرد و به‌منظور دستیابی به راهکارهایی برای مدیریت بهتر با استفاده از تجربیات بین‌المللی برگزار می‌شود. /جام جم دیلی

تصویری از لاشه پرندگان بومی در ساحل روستای چاهک گناوه

ساحل گناوه؛ گورستان جدید پرندگان

طی یک هفته گذشته لاشه پرندگان بومی زیادی در سواحل برخی روستاهای شهرستان گناوه در استان بوشهر مشاهده شده‌است

فاطمه مرادزاده

ایران

اول زنبورهای عسل، بعد فلامینگوهای تالاب بختگان در استان فارس و حالا هم پرنده‌های کوچک در سواحل بندرگناوه استان بوشهر؛ جان همه‌شان در خطر است و حال و روزشان نگران‌کننده. شاید عامل تهدیدشان یکی نباشد اما هرچه هست به یک اکوسیستم شکننده مربوط است؛ اکوسیستمی که باعث مرگ ۵۰ درصدی جمعیت زنبورهای عسل برخی استان‌های کشور شده، جان ۷ تا ۱۲ هزار جوجه فلامینگو در تالاب بختگان را در معرض خطر مرگ قرار داده و این روزها هم جان ده‌ها پرنده در روستاهای بندرگناوه را گرفته و لاشه آنها را روی دست ساحل باقی گذاشته‌است. لاشه پرنده‌ها چند روز پیش در روستاهای بینک و چاهک بخش مرکزی شهرستان گناوه پیدا شده و از همان زمان حدس و گمان‌ها برای کشف علت مرگ‌شان آغاز شد. از حدس مدیر محیط زیست گناوه که مرگ پرنده‌ها را با ارتباط با سموم شیمیایی کشاورزی ندانسته تا گمان کارشناسان محیط زیستی که آلودگی‌های محیطی و فاضلاب و پساب را هم به آن افزوده‌اند. عامل مرگ پرنده‌های گناوه هرچه باشد به‌زودی در آزمایشگاه اداره دامپزشکی این شهرستان مشخص می‌شود اما آنچه پاسخی برایش نیست این‌که آیا با عامل یا عوامل مرگ و میر پرنده‌ها هم مقابله می‌شود یا نه؛ مرگ و میرهایی که به نظر می‌رسد تازه آغاز شده و ممکن است افزایش یافته و فاجعه‌بار شود؛ درست مثل سرانجامی که احتمالا در انتظار هزاران جوجه فلامینگو در تالاب خشکیده بختگان است.

غرق در فکر و خیال به امواج زیبا و آرام دریا نگاه می‌کردم و در ساحل قدم می‌زدم.

موج حجم زیادی آب را به ساحل آورد و پاهایم تا ساق توی آب سفید و پرکف دریا گم شد. خیلی زود دریا برگشت و غیر از صدف و گوش‌ماهی، یک جانور سیاه هم روی ساحلِ خیس جا مانده‌بود. خم شدم نگاهش کردم و روی دست گرفتمش، پرنده بود، لاشه یک پرنده کوچک سیاه.

اینها روایت علی زارعی از اهالی روستای چاهک گناوه است که هفته پیش در حال قدم‌زدن در ساحل این روستا چشمش به لاشه پرندگانی می‌افتد که دریا با هر بار پیشروی‌اش به خشکی، بالا می‌آورد. یک، دو، سه،... ده‌ها پرنده آن روز و روزهای بعد با هر پیشروی دریا به سواحل روستاهای بینک، قلعه، چاه‌شور و چاهک آورده شد؛ گونه‌هایی بومی از نوع سینه‌سرخ، هفت‌رنگ، گنجشک، دم‌جنبانک، لیکور، خفاش، کبوتر و سارکه به گفته زارعی در فواصل ۲۰ تا ۳۰ متری روی ساحل چون نقطه‌های سیاه دیده می‌شدند. زارعی که فعال و دلسوز محیط‌زیست هم هست، این آمار و اطلاعات را به گروه استان‌های باشگاه خبرنگاران جوان بوشهر داده و تاکید کرده‌بود این روزها جابه‌جا در سواحل برخی روستاهای گناوه شاهد لاشه پرندگان تلف‌شده‌ای هستیم که احتمالا با مسمومیت از بین رفته‌اند و از آنجاکه احتمال وارد شدن لاشه آنها به چرخه‌غذایی حیوانات و آبزیان و انسان‌ها وجود دارد، انتظار می‌رود پیگیری‌های لازم برای مشخص شدن موضوع و مقابله با تداوم آن صورت گیرد.

به‌زودی مشخص می‌شود

اداره محیط‌زیست گناوه اولین نهادی است که درجریان مرگ و میر پرندگان بومی قرار می‌گیرد. کارشناسان این اداره پس از دریافت لاشه پرندگان آنها را به اداره دامپزشکی گناوه تحویل می‌دهند تا کالبدشکافی شده و علت اصلی مرگ‌شان مشخص شود. کامبیز عبداللهی، رئیس اداره محیط‌زیست شهرستان گناوه با این‌که احتمال می‌دهد عامل اصلی مرگ پرنده‌ها استفاده از سموم شیمیایی کشاورزی باشد، اظهار نظر قطعی در این‌باره را به بعد از دریافت نتایج متقن اداره دامپزشکی موکول می‌کند. عبداللهی درعین حال از شهروندان گناوه‌ای می‌خواهد در صورت مشاهده موارد مشابه در ساحل و خشکی، موضوع را در اولین فرصت به ادارات محیط‌زیست و دامپزشکی شهرستان اعلام کنند.

عوامل موثرِ متنوع

فعلا تا مشخص‌شدن علت مرگ سینه‌سرخ‌ها، هفت‌رنگ‌ها، دم‌جنبانک‌ها و سارهای گناوه‌ای بازار حدس و گمان‌ها داغ است؛ حدس و گمان‌هایی که با توجه به شرایط منطقه چندان بی‌ارتباط با عامل اصلی پایان تلخ زندگی گونه‌های بومی و زیبای جنوب کشورمان نیست. محمد درویش، رئیس کمیته محیط‌زیست در کرسی سلامت اجتماعی یونسکو به ما می‌گوید: غیر از سموم شیمیایی کشاورزی که توسط کشاورزان در مزارع به کار گرفته می‌شود و می‌تواند عامل مرگ پرندگان باشد، عوامل دیگری مثل پساب و فاضلاب‌های خانگی و صنعتی که بدون تصفیه روانه دریا می‌شود و همین‌طور طعمه‌های مسموم زیادی که توسط کشاورزان در مزارع رها می‌شود، می‌تواند باعث مرگ و میر پرندگان شود.

سرابی آلوده

درویش در توضیح بیشتر ماجرای پساب، فاضلاب و طعمه‌های مسموم رها شده در مزارع می‌گوید: پساب و فاضلاب‌های خانگی و صنعتی آلوده زیادی هر روزه بدون تصفیه در دشت‌ها یا سواحل استان‌های ساحلی مانند بوشهر رها شده یا از طریق لوله‌های انتقال روانه دریا می‌شود. این آب‌های آلوده رها شده به سرابی می‌ماند که حیات‌وحش و پرندگان تشنه را به سوی خود می‌کشاند و نتیجه آن‌که هرساله گزارش‌های زیادی از تلف شدن پرندگان و چرندگان به ما می‌رسد که قاتل‌شان پساب و فاضلاب‌های آلوده است.

چرخه طبیعت را به هم نزنیم

طعمه‌های مسموم عامل دیگری است که این فعال محیط‌زیست آن را عامل کشتار بسیاری از پرندگان از جمله پرندگان بزرگ شکاری می‌داند؛ کشاورزان برای مصون ماندن محصولات‌شان از دستبرد جوندگانی همچون موش، طعمه‌هایی چون تکه‌های گوشت را به سم آغشته و در مزارع رها می‌کنند، غافل از این‌که پرندگان شکاری همچون شاهین، عقاب، باز و دلیجه هستند که در بیشتر مواقع سراغ این طعمه‌ها رفته و با خوردن آنها تلف می‌شوند؛ اتفاقی که هر ساله در نقاط مختلف کشور شاهد آن هستیم.

درویش می‌گوید طعمه‌گذاری کشاورزان و روستاییان برای جوندگان اقدامی بسیار اشتباه است که باید به آنها گوشزد شود؛ چراکه شکارچی اصلی موش‌ها و جوندگان در چرخه طبیعت خود پرندگان شکاری هستند و کاهش جمعیت‌شان باعث افزایش جمعیت جوندگان و خسارت بیشتر به کشاورزان می‌شود. رئیس کمیته محیط‌زیست در کرسی سلامت اجتماعی یونسکو معتقد است آموزش موثر کشاورزان باید در اولویت برنامه‌های جهاد کشاورزی قرار گیرد و با ساخت کلیپ‌های آموزشی به آنها گفته شود اگر از سم استفاده نکنند به نفع خود آنها هست؛ چراکه هرگونه دستکاری در چرخه طبیعت اولین آسیبش به خود انسان خواهد رسید.

وقتی طبیعت را به هم می‌ریزیم

مرگ‌ومیر پرندگان و حشراتی مثل زنبورعسل در کشور ما اتفاق تازه‌ای نیست؛ اتفاق تازه شاید روند رو به گسترش آنها و نگرانی از طبیعی‌شدن این رخداد تلخ و بی‌خیالی مردم و مسؤولان متولی باشد. اگر نخواهیم به سال‌های خیلی دور برویم، مرور اتفاقات سال گذشته روشن‌کننده این ادعاست. تقویم بهمن ۹۹ را اگر کمی بالا و پایین کنیم به صفحاتی می‌رسیم که روزهای سیاهی را در زندگی پرندگان مهاجر رقم زده است؛ پرندگانی که با امید برگشت، یک روز در شبه‌جزیره میانکاله فرود آمدند اما هیچ‌گاه پریدن و بازگشتی در طالع‌شان دیده نشد؛ پرندگانی از نوع فلامینگو و چنگر که فقط در بهمن ماه تعدادشان به بیش از ۲۰۰۰ قطعه رسید؛ البته سازمان دامپزشکی کشور که دلیل مرگ‌ومیر پرندگان مهاجر را بررسی و آن را مسمومیت با سم بوتولیسم اعلام کرد، تعداد پرندگان مهاجر تلف‌شده در این تالاب از ابتدای سال گذشته تا اول اسفند را بیش از ۱۱ هزار قطعه اعلام کرد. سال ۹۸ هم سال مرگ‌ومیر پرندگان مهاجر فرودآمده در میانکاله با سم بوتولیسم بود؛ مرگ‌ومیر بالغ بر ۵۰ هزار قطعه پرنده که برخی کارشناسان و فعالان محیط‌زیست، برخلاف نظر سازمان دامپزشکی، مسمومیت آنها با سم بوتولیسم را نامحتمل دانسته و عوامل دیگری مثل پاشیدن سم در تالاب توسط شکارچیان غیرمجاز یا سموم کشاورزی را علت اصلی این اتفاق تلخ می‌دانستند. مرگ پرندگان مهاجر در سال‌های ۹۸ و ۹۹ اگر هم با سم بوتولیسم (سمی که توسط یک باکتری ایجاد می‌شود) بوده باشد اما مرگ سالانه صدها قطعه پرنده بزرگ شکاری در نقاط مختلف کشور که با طعمه‌های سمی کشاورزان و روستاییان از بین می‌روند یا مرگ ۵۰ درصدی جمعیت زنبورهای عسل در برخی استان‌های کشور که میرمحسن موسویان، دبیرعامل اتحادیه مرکزی زنبورداران ایران یکی از دلایل آن را عدم هماهنگی در سمپاشی باغات و مزارع با زنبورستان‌ها عنوان کرده، قابل کتمان و اغماض نیست. مرگ‌های تلخی که همگی روی یک نقطه مشترک مهم انگشت می‌گذارند و آن هم دخالت غیراصولی ما در طبیعت و برهم‌زدن سلامت آن و به‌هم ریختن چرخه اکوسیستم است؛ موضوعی که به‌زودی گریبان زندگی خودمان را خواهد گرفت البته اگر چاره‌ای اصولی و کلی برای آن اندیشیده نشود.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۹۲۹

جدول عادی

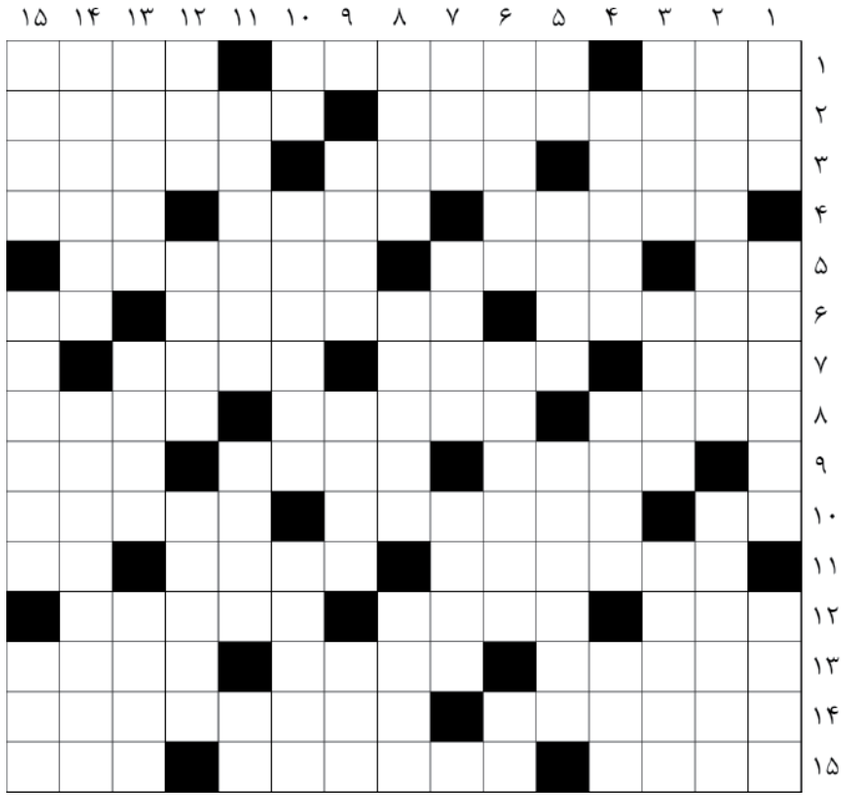

افقی: ۱) سرمایه جاودانی است- هنر پنجم- طایفه‌ای از مغولان ۲) از فنون مختص کشتی آزاد- آب دادن به کشتزار ۳) خدمتگزار- میل جنسی- این بیماری منجر به کاهش آب و املاح بدن می‌شود ۴) راهنمایی کردن- شانه به‌سر- موجود خیالی ۵) N- سرزنش‌کننده- گلی زیبا ۶) فرکانس- لباس تازه دوخته‌شده- خون ۷) قبر- معروف‌ترین تلسکوپ فضایی- پیشوا ۸) پسر معاویه- لازم- انجمن ۹) گستردنی- ذکر حاجیان در مراسم حج- جایز ۱۰) آخرین زندانی نازی- در ساختمان‌سازی به‌کار می‌رود- قاتل ۱۱) اسب تندرو- جان‌ها- جانشین او ۱۲) جای خوشگذرانی- اندام تنفسی ماهی- لرزنده ۱۳) برای پیشگیری از بیماری تزریق می‌شود- خوراک قناری- رسم و سنت ۱۴) همکاری- سجل ۱۵) چهره‌نما- انبوه- آتش.

عمودی: ۱) قصر- شیشه- نویسنده رمان سه تفنگدار ۲) کنایه از هر چیز قابل توجه و چشمگیر- کباب معروف و محبوب همدان ۳) بی‌حرکت شدن- کج- اصول و مبانی ۴) پر و آکنده- گروه- خالص ۵) تخم مرغ انگلیسی- قوه حافظه- بالکن ۶) تندی و خشونت- بی‌قراری و پریشانی- زمینه ۷) نوزاد- کرسی واعظ- رشوه دادن ۸) نام خداوند در تورات- شور و غوغا- صدای باران ۹) دینداری-... لاتزع قلوبنا- از گناهان کبیره ۱۰) حرف فاصله- ایالتی در آمریکا- مرطوب ۱۱) داستانی نوشته بزرگ علوی- همه را به کیش خود پندارد!- زهر ۱۲) ناامید- عقیده و مسلک- آلبومی ماندگار با آواز استاد شجریان ۱۳) از انواع خرماهای ایران- هرکه شد... دل در حرم یار بماند- واضح و آشکار ۱۴) حاصل تأثیر چند عامل- استانی در ژاپن ۱۵) هزار گرم- ازهم پاشیده- جوی طبیعی.

جدول ویژه

افقی: ۱) سیاه و سفیدش را همه دارند- با عجله رفتن- مثل آب خوردن ۲) نزدیک‌ترین کهکشان مارپیچی به کهکشان راه شیری- پنهان شده ۳) ذکر حاجیان در مراسم حج- خشونت- سازی زهی شبیه گیتار ۴) بروشور- ارتعاش- گلخن حمام ۵) پستاندار کمیاب آبزی- روادید- قند نیشکر ۶) سراب- بادیگارد- معاون هیتلر ۷) پژواک- سرگردان- شیرینی تبریز ۸) دینداری- زادگاه- احصائیه ۹) حقه و نیرنگ- ضرب‌کننده سکه- تنه درخت ۱۰) دوتا نون- طلای سفید- حیات ۱۱) تخته‌های ضخیم زیر ریل- نانخورش- از خواهران برونته ۱۲) پول قدیمی- سوار بر اسب- دلگیر شدن ۱۳) علاج کردن- کمک- همراه وعده ۱۴) از ارتفاعات استان یزد- نوعی رو دوزی سنتی ایرانی ۱۵) مثل و مانند- سال یازدهم ترکی- قوی و نیرومند.

عمودی: ۱) دام- نام مادر کوزت در رمان بینوایان- همداستان کلیله ۲) از بناهای دوره سلجوقیان در شهر مراغه- کلیسای تاریخی پاریس ۳) پشت سر هم- گرانبها- تیراندازی ۴) راست‌روده- تازه به‌راه افتاده- بیماری سبزی و آب آلوده ۵) شب روستایی- بادها- ماده‌ای شفاف که از سلولز ساخته می‌شود ۶) مقدمه اندیشیدن- نویسنده آمریکایی رمان مأموریت در سامارا- مادر لر ۷) به‌جا آوردن- شب‌چره- سرایت کردن ۸) دانشمند- زمین‌ها- زین و برگ اسب ۹) کاشف میکرب طاعون- حنا- عقیده ۱۰) خسیس پس نمی‌دهد- انقلابی مکزیکی- همیشگی ۱۱) مجرم- خرده‌فروش پارچه- دانه معطر ۱۲) صدا- وسیع‌ترین قاره جهان- بیدادگر معاصر حضرت ابراهیم (ع) ۱۳) ارسال توپ به بازیکن خودی در فوتبال- اسب زردرنگ- فراخواندن ۱۴) گوشه‌ای در دستگاه چهارگاه- سازمان یافته ۱۵) گاز لامپ‌های تبلیغاتی- صدا خفه‌کن- کشت بارانی.

حل سودوکو ۳۸۳۹

۲	۸	۷	۵	۶	۴	۱	۳	۹
۵	۴	۱	۸	۳	۹	۲	۶	۷
۹	۳	۶	۲	۱	۷	۸	۴	۵
۸	۲	۵	۹	۴	۱	۶	۷	۳
۳	۷	۹	۶	۸	۵	۴	۲	۱
۶	۱	۴	۷	۲	۳	۹	۵	۸
۱	۶	۲	۳	۷	۸	۵	۹	۴
۷	۹	۸	۴	۵	۲	۳	۱	۶
۴	۵	۳	۱	۹	۶	۷	۸	۲

۲	۶	۸	۹	۴	۷	۵	۳	۱
۳	۵	۹	۶	۸	۱	۲	۷	۴
۱	۷	۴	۲	۵	۳	۶	۹	۸
۵	۴	۲	۷	۶	۸	۳	۱	۹
۸	۳	۶	۱	۹	۲	۴	۵	۷
۹	۱	۷	۵	۳	۴	۸	۶	۲
۴	۹	۱	۳	۲	۶	۷	۸	۵
۶	۲	۵	۸	۷	۹	۱	۴	۳
۷	۸	۳	۴	۱	۵	۹	۲	۶

۲	۸	۵	۱	۶	۹	۴	۳	۷
۷	۳	۱	۸	۴	۲	۶	۹	۵
۴	۶	۹	۳	۵	۷	۱	۲	۸
۱	۴	۶	۷	۲	۵	۸	۹	۳
۳	۹	۸	۶	۱	۴	۷	۵	۲
۵	۷	۲	۹	۸	۳	۹	۱	۶
۸	۱	۳	۴	۹	۶	۵	۷	۴
۹	۲	۴	۵	۷	۸	۳	۶	۱
۶	۵	۷	۲	۳	۱	۲	۸	۹

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۳۸۴۰

۷				۲				۳
	۵		۸		۹			
		۲				۷		
	۴			۸			۹	
۱			۴		۲			۸
	۲			۵			۴	
		۶			۵			
			۲			۸		
۵				۶			۲	

۸				۹				۴
			۷		۴		۸	
		۹				۲		
	۷			۴			۵	
۲			۶		۷			۸
	۱			۳			۶	
		۱			۸			
			۹			۴		
۹				۲			۱	

۱			۴		۶			۸
			۸		۲		۵	
		۷				۹		
	۸			۵			۱	
۹		۳			۱			۲
	۱			۸			۴	
		۲			۶			۹
			۵			۱		
۶			۳		۹			۵

حل جدول عادی شماره ۵۹۲۸

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ا	د	ا	س	■	د	ا	ت	■	پ	ن	ج	ن	گ	ج
۲	د	و	پ	ی	ا	ز	ه	ا	ل	و	■	ز	ر	ا	د
۳	ی	ل	د	ا	■	د	ر	ج	ه	■	س	ا	و	ج	ی
۴	ب	ا	ر	ه	ن	ک	■	ر	و	س	ا	■	ی	ا	د
۵	■	■	ب	ی	س	ی	م	■	ف	و	ل	ا	د	■	■
۶	ی	و	ز	■	ب	ر	ج	ک	■	ز	ا	ی	ن	د	ه
۷	و	ا	ر	س	ی	■	ت	ا	ب	ن	د	ه	■	ل	ر
۸	م	س	ک	ر	■	پ	ه	ل	و	ی	■	ا	ر	ا	ز
۹	ی	ک	■	م	ب	ا	د	ر	ت	■	س	م	ی	ر	ا
۱۰	ه	ا	گ	د	ا	ن	■	ی	ا	و	ه	■	ش	ا	ب
۱۱	■	■	ش	ی	ر	د	ل	■	ن	ا	ی	ا	ب	■	■
۱۲	ن	ف	ت	■	ک	ا	ی	ت	■	س	ل	ط	ا	ن	ی
۱۳	و	ز	ا	ر	■	ت	ق	ا	ش	ق	■	ب	ر	ر	و
۱۴	ه	م	پ	ا	■	پ	ی	م	ا	ن	م	ع	ا	د	ی
۱۵	ت	ن	و	م	ن	د	■	م	ش	ک	ا	ت	■	ه	و

حل جدول ویژه شماره ۵۹۲۸

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ت	ب	■	ه	ر	و	ل	ه	■	ب	ی	ب	ل	ی	ک
۲	م	ا	س	ک	ا	ر	پ	و	ن	ه	■	ا	غ	و	ا
۳	ش	ه	ر	ت	■	ز	ی	ر	ه	■	م	ک	ت	و	م
۴	ک	ر	و	ا	س	ی	■	ا	ن	ا	م	■	ف	ی	ل
۵	■	■	چ	ر	ی	د	ن	■	گ	ی	ل	ا	ر	■	■
۶	ب	ز	م	■	ب	ه	ا	ر	■	ش	ک	ر	س	خ	ن
۷	ل	ا	ا	ق	ل	■	ت	و	ر	ن	ت	و	■	ی	س
۸	ن	ه	ن	ی	■	ک	ن	ن	د	ه	■	ن	د	ا	ر
۹	ن	د	■	د	ی	و	ی	د	ی	■	ا	د	ا	ن	ی
۱۰	ش	ی	ر	ا	ب	ه	■	ه	ا	م	ش	■	م	ت	ن
۱۱	■	■	س	ر	و	ا	ن	■	ب	س	ت	ا	ن	■	■
۱۲	د	ر	و	■	س	ن	و	ر	■	ت	ی	ر	گ	ا	ن
۱۳	و	ز	ا	ر	ت	■	ق	ا	ش	ق	■	ب	ی	ج	ک
۱۴	ا	م	ی	ه	ب	ا	ه	ن	ن	ی	ب	ن	ع	ر	و
۱۵	ب	ی	ی	ن	ا	■	ل	ا	ک	د	■	ه	ف	■	ت